

Ezan dinleme sünneti

Abdullah Bey: “Ezan okunurken sünnet olan nedir?”

Bediüzzaman'ın ifadesiyle “kâinat sarayında mevcudata karşı umum mahlûkat namına bir îlân-ı Tevhid” 1 olan ezan okunurken sünnet olan, ezana icabet etmektir.

Yani ezanın çağrısına uymaktır. Yani ezanın okunduğu mabede gidip namaz kılmaktır.

Ezanın çağrısına uyma ve ezana icabet etme sünnetinin muhtelif biçimleri vardır. Bunları sırayla görelim.

1- Ezanı okunurken dinlemek sünnettir.

2- Müezzinle birlikte ezan cümlelerini içinden tekrar etmek sünnettir.

Ebû Saîd-i Hudrî (ra) anlatıyor: Resûlullah (asm) buyurdu ki: “Ezanı işittiğinizde, müezzinin söylediklerini tekrar edin.” 2

Abdullah bin Rubeyyia'dan (ra): Resûlullah (asm ile birlikte bir yolculuğa çıkmıştım. Peygamber Efendimiz (asm) yolda birinin ezan okuduğunu işitince, onun okuduğu ezanı tekrar etti. Sonra da: “Bu, ya bir koyun çobanının; ya da evinden barkından uzak düşmüş birinin sesidir.” buyurdu. Gidip baktığımızda, o adamın gerçekten bir koyun çobanı olduğunu gördük.”3

3- Müezzin “Hayye ale's-salâh ve Hayye alel-felâh” dediğinde, “Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh” demek sünnettir.

Alkâme bin Vakkâs (ra) anlatıyor: Muâviye bin Ebî Süfyân'ın (ra) yanında oturuyordum. Derken müezzin ezan okumaya başlayınca, o da müezzinin söylediklerini tekrar etmeye başladı. Müezzin, “Hayye ale's-salâh” dediğinde Muâviye, “Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh” dedi. Müezzin “Hayye alel-felâh” dediğinde, Muâviye tekrar, “Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh” dedi. Bundan sonra ise müezzinin söylediklerini aynen söyledi. Sonra da: “Peygamber'inizin (asm) işte böyle söylediğini işittim.” dedi.4

4- Ezan bittiğinde vesîle duâsını yapmak sünnettir.

Câbir bin Abdullah (ra) anlatır: “Peygamber Efendimiz (asm) şöyle buyurmuştur: “Her kim, ezanı işittiği zaman; “Allahümme rabbe hâzihi’da’veti’t-tâmmeti ves’salâti’l-kâimeti. Âti Muhammeden’il-vesîlete ve’l-fazîlete ve’b’ashü mekâmen mahmûdeni’llezî ve’addeh.” (Şu mükemmel dâvetin ve kıyâmete kadar kâim ve dâim olan namazın Rabb’i olan Allah’ım! Muhammed’e (asm) vesîle (en yüksek makam) ve fazîleti ver. Ve onu vaad ettiğin makâm-ı Mahmûd’a ulaştır) derse Kıyâmet gününde benim şefaati hak etmiş olur.” 5

5- Ezan ile kâmet arasında duâ etmek sünnettir.

Enes bin Mâlik’ten (ra) rivâyet edilmiştir: Resûlullah Efendimiz (asm) buyurdu ki: “Ezan ile kâmet arasında yapılan duâ geri çevrilmez.” 5

6- Ezanı işitilen mescide veya camiye gidip cemaate katılmak sünnettir.

* Gözleri âmâ olan Ümmü Mektûm (ra) anlatır: Resûlullah’a (asm) dedim ki: “Yâ Resûlallah! Medîne’nin yolları tehlikeli ve yırtıcı hayvanlarla dolu. Ezan okununca cemaate gelmesem olur mu?”

Allah Resûlü (asm):

“Hayye ale’s-salâh ve hayye ale’l-felâh”ı duyuyor musun?” buyurdu. Ümmü Mektûm (ra): “Evet!” deyince Resûl-i Kibriyâ Efendimiz (asm):

“Öyleyse hemen câmiye koş!” buyurdu ve ona izin vermedi.6

* Ebû Hüreyre (ra) anlatır: Peygamber Efendimiz’e (asm) bir âmâ geldi ve: “Yâ Resûlallah! Beni mescide kadar götürecek yardımcı bir kimsem yoktur.” dedi ve namazı kendi evinde kılabilmek için Resûlullah’tan (asm) ruhsat verilmesini istedi. Allah Resûlü (asm) ona önce izin verdi. Fakat sonra adam dönüp giderken, Resûlullah (asm) onu çağırdı ve: “Ezanı duyuyor musun?” buyurdu. Adam: “Evet!” deyince, Resûl-i Kibriyâ Efendimiz (asm): “Öyle ise ezana icabet et de câmiye gel!” buyurdu.7

* Mâlik bin Huveyris (ra) dedi ki: İki kişi yolculuk niyetiyle Peygamber Efendimiz’e (asm) vedâ etmeye geldiler. Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) onlara: “Buradan çıktığınızda her namaz vaktinde ezan okuyunuz. Kâmet getiriniz. Sonra en yaşlınız imam olsun” buyurdu.8

Ezan okunduğunda eğer câmiye veya mescide gitme imkânımız yoksa bulunduğumuz yerde veya dershanemizde de cemaat yapabiliriz şüphesiz.

Fakat bunu âdet haline getirmek sünnete uygun düşmez. Sünnet olan, mümkün mertebe camilerimizi veya mescidlerimizi ihmal etmemek; her fırsatta

Allah'ın huzurunda saf tutmuş, namaz için cemaat oluşturmuş ehl-i imanla iç içe, omuz omuza ve kalp kalbe bulunmaktır. Buna özen göstermeliyiz. Hatta, bulunduğumuz yerleşim biriminde ezan okunan birden fazla câmî varsa, fırsat buldukça efdal olan her ezanda farklı camileri ziyâret etmektir. Böylece her ziyârette ya bizzat, ya da vakit namazının içinde tahiyetü'l-mescid namazı kılma sevabı da kazanmış oluruz.

Dipnotlar:

- 1- Mektubat, s. 497.
- 2- Buhârî, Ezan, 363; Nesâî, Ezan, 33; Tirmizî, Namaz, 154.
- 3- Nesâî, Ezan, 25.
- 4- Nesâî, Ezan, 36; Muâviye'nin kendi rivâyeti ile: Buhârî, Ezan, 364.
- 5- Buhârî, Ezan, 365; (5) Tirmizî, Namaz, 158.
- 6- Nesâî, imamlık, 50.
- 7- Müslim, Mesâcid, 255; Nesâî, İmamlık, 50.
- 8- Buhârî, Ezan, 372.